

V R T E C.

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 8.

V Ljubljani, 1. avgusta 1892.

Leto XXII.

Minka.

V krasno se blestečej sôbi
Minka z materjo sedí.
Glej, na mizi tam obilo
Dobrih, sladkih je jedij.

Zdaj nekdo potrka rahlo,
Vrata le na pol odpré —
In obrazek se prikaže
Siromašne déklice.

„Kosec kruha lepo prošim,
Da ga bolnej mamí dam;
Vedno bom Bogá prosila,
Da povrne stokrat vam!“

„Takó mlada, pa prosjačíš!“
Ostro dé gospá na tó,
„Dela se bojíš, lenoba,
Lože ker živiš takó.

Le pobéri se iz sôbe,
Dalje nas ne nadleguj!
Záse moramo skrbeti,
Nič ne briga glad nas tuj.“

Bôremu dekletcu sôlza
Zdaj v očesu zablestí,
Tudi našej dobrej Minki
Sôlze porosé oči.

Materi jokaje reče:
„Ne podite je od nas!
Mama! moj jej del podajte —
Gladna nisem nič več jaz.“

Tù objame mati hčerko:
„Dobro ti imaš sréé;
Takihi dobrihi otročičev
Angelji se veselé.

Tvoje sree, Minka moja,
Le izkušat htela sem,
Dal mi Bog je dobro hčerko
Srečna in vesela sem.

Sédi k nama, bôre dete,
Utoláži glad si svoj!
Pótlej pa jedij najboljših,
Dam za mater ti sebój.“

F. N.

Jezičnost in ošabnost.

(Otročja igra v štirih prizorih.)

Prvi prizor.

(Pred šolskim vrtom. Klopica na zeleni grivi.)

Zalika (prihaja). Kaj ni še nobene? Saj je vender gospodičina ukazala, da pridimo ob osmeji uri na vrt. Pokazala nam bode cvetlične gredice in malo bodemo poplele, malo pokropile, malo porahljale in kaj vem kaj še vse malo? No, pa saj sem jaz tako vedno prva na mestu in da bi danes ne bila? Kačarjeve Poldike takó ni nikoli poprej, dokler ne bije ura. Daleč nima do sém in domá je ne pusté poprej. Reškova Polonica mora zjutraj kravico pasti in vže takó rada zamudi. Gregova Uršika mora Tončka pestovati, a Režnikovej Katrici se pametneje zdi, proso pleti kakor cvetice gojiti. Vsaj mati so jej tako povedali. Hm! Kaj jaz vem? Ahà! Gospod katehet so dejali nekoč, da take deklice so većinoma pridne, ki imajo cvetice rade in taki dečki, ki imajo golobe radi — — Robčeva Milka, nu, ta pa takó ne gre iz hiše, dokler je péstunja ne privéde za roko. Tudi nič kaj ni za našo družbo, preveč se drži — — Pst! Jaz sem res preveč jezična, kakor mi je gospodičina vže večkrat povedala. Še zdaj ne morem biti tiho, ko sem sama. (Poslušà.) Ahà, tukaj-le mora pa biti črni muren! Slišim ga! (Poklekne na travo in govori):

Črni muren, pridi iz luknje!

Jedla bova bele štruklje — —

Uršika in Poldika (nastopita za hrbtom in ponavljata):

Jedle bomo bele štruklje — —

Zalka (se obrne in hitro vstane; sramežljivo): Oh, *Uršika in Poldika*! kaj ne, kako sem otročja!

Poldika. Kaj si vže dolgo tukaj?

Zalika. I se ve da. Kaj pa tičita doma toliko časa kakor dva črna murna. Ménila sem vže, da bi se malo poigrale ali zapele, dokler ni gospodičine.

Uršika. Četrtek je danes. Težko da bi še katera prišla.

Poldika (kaže s prstom). Glejta, glejta! Milka Robčeva vže gre s péstunjo. Tam-le pa hiti Reškova Polonica in kos kruha ima v róci.

Uršika. Ta sirotka se še najesti ne utegne domá.

Milka (sama ustópi. *Poldika* in *Uršika* jej slačiti svrhnik).

Poldika (ogleduje svrhnik). Kako lepo se izpreminja na solnci ta suknjica. Iz kakega blaga je neki?

Milka. Iz najboljše in najdražje svile.

Zalika. Tó-le moje krilec je lepše, ali nè, Milka? Ima višnjave in rdeče rože, a tvoja suknjica jih nima. (Vse se zasmеjejo, le Milki se lice zaresni.)

Uršika. Čaj, da ti rokovice slečem.

Milka. Ti vže nè! Imaš preumazani roki.

Uršika. Milka, niso umazane, razpokane so od dela in ogorele od solnca. (*Milka slači rokovice sama.*)

Zalika. Čakaj, Milka, jaz ti bodem pa snela slamniček. (Sname jej hitro slamnink, položi sebi na glavo in vrteč se pôje:)

Lepa je Milka,
Gorši je Cilka;

Lepa je Malka,
Goršji je Zalka.

Milka (joka). Le počaj, zatožila te bodem gospodičini, ker mi nagajaš.

Zalika (položi jej hitro slamnink na glavo). Náj, ná, ná! Saj te nisem mislila razžaliti. Tebe vže ne, Milka! (Poboža jo po lici.)

Poldika. Vender ne bodi taka, Zalika! Ali ne veš, da se ne smemo norčevati iz drugih.

Polona (ubožno oblečena). Ali še ni gospodičine?

Zalika. Evo je vže tukaj! (Ozrè se skrivaj na Milko, ki solnènik razpenja.)

Poldika. Zalika, Zalika, kako si danes poredna! (Katrica pride.) Nù, kaj si vender prišla, Katrica?

Katrica. Sem, sem.

Uršika (se umakne na klopici). Milka, sedi semkaj!

Milka (zaviše nos). K tebi vže ne! (Uršika žalostna vstane.)

Zalika. Poglej ošabnost! Kaj pa je zato, ako jej iz ušes diši? Ali meniš, da tebi še ne more?

Milka (Zaliki zapreti). Le počakaj!

Zalika. Čakam vže, vaša milost!

Polona. Nù, Milka, pa sedi k meni.

Milka. Brž, če hočeš! kaj nè, prej si okrog krave hodila, zdaj pa naj jaz k tebi prisedem. (Polona stopi za Uršiko.)

Zalika. Aló, jaz pa vem, kaj? Napravimo kako igro! Nù, Milka, katero?

Milka. Jaz se ne igram.

Poldika. Milka, kar ti povej, kaj hočemo?

Milka. Zapojmo.

Vse. Le, le, le! (Zbirajo se v kolo.)

Milka. Če bota ti umazani Urška in Polona peli, jaz pela ne bodem. (Uršika in Polona izstopita iz kroga.)

Poldika. Katero hočemo zapeti, Milka?

Milka. Tisto, ki jo pojemo v šoli. (Pojó. Milka kazí ter hkrati preneha.) Jaz ne bodem pela, če boti oni dve vmes renčali.

Zalika (Poldiki na uho). Zato ne pusti, da bi peli oni dve, ker tudi prvi glas pojeti, a lepše kakor ona.

Katrica. Pst! Gospodičina gré!

Drugi prizor.

(Pred hišo na trgu.)

Uršika (stoji na pragu z detetom v naročji. Poldika pride mimo.) Kam greš, Poldika?

Poldika (se ustavi). Malo zelenja grem nabrat v zelnik.

Uršika. Pred Robčevo prodajalnico ozri se okrog! Morda ugledaš Milko?

Poldika. Kaj je domá? Ali ni v Ljubljani?

Uršika. Se vé da je. Pa v Ljubljani „kozé“ razsajajo in zato je prišla domóv.

Poldika. Ali si govorila z njo?

Uršika. Nè! Pravili so.

Poldika. Poglej, poglej, kdo pa je tá-le?

Uršika. I pa ravno Milka je. Oh, poglej jo no, kakšna je? Kako gre po konci. In kakšen mrežast solnčnik ima!

Poldika. Kakó da je tako rdeča po licih? Saj je bila zmirom tako bléda. (Milka se jima bliža, a kar nič ju ne pogleda.)

Uršika. Milka, kam pa hitiš?

Poldika. Ali ne poznaš naju?

Milka (se ustavi in srdito govori). Vesta kaj, nikoli več me vidve ne smete nagovoriti, kadar nas takó pot nanese; po trgu pa vže celó nè. Saj vesta, da ste vidve ubožni: pri vas, Uršika, še hiše nimate svoje, in pri vas, Polda, tudi ni dosti boljše. Moj oče in moja mati pa sta bogata in imenitna; kaj bi si kdo mislil, ko bi me videl, da govorim z vama?

Zalika (izza vogla, nese vodo na glavi). Ohó, ve tri tukaj? Kje pa si se ti pobrala, Milka iz zaspane Ljubljane?

Milka (nadaljuje). Ko bi tako bilo, bi mojemu stanu zeló škodovalo.

Zalika. Potem bi tudi vašemu stanu škodovalo, če pridem kupovať v vašo prodajalnico? (Uršika in Poldika se nasmejita.)

Milka (jezno). Molči, jezik dolgi! da povem vse. Res je, da smo skupaj hodile v šolo in se poznale in skupaj sedele v šoli v jednej klopi. To mi je bilo pač večkrat hudo — ali zdaj je drugače. Učiteljica nima več z menoj opraviti in jaz sem sama svoja. Zato prosim, da me ne pozdravljate, kadar greste mimo mene, saj veste, da je velik razložek mej siromakom in bogatinom.

Zalika (porogljivo). No, Milka, nič se ne boj! Dobro da smo se sešle in da si nam povedala svoje želje. To se pač lahko zgodi, kar ti želiš. Saj se me tri tudi še kaj lahko pogovorimo. (Postavi škafek na tla.) Če ste žejna gospodičina, vode vam ponudim v slovo. (Milka otide.)

Uršika in Poldika. Z Bogom, Milka! nikar ne zameri, nismo vedele!

Zalika (pikro). Z Bogom, gospodičina! — Saj je bila v šoli vže tako ošabna. Ni čuda — —

Poldika. Pusti jo, Zalika! Bog naj jej da vse dobro ves čas življenja. Z Bogom! (Otide.)

Uršika. Bog naj jo obvaruje.

Zalika. Z Bogom, Uršika! tudi jaz moram hiteti (dene zopet škafek na glavo) drugače bi Milki utegnilo priti slabo, če me sreča še jedenkrat. (Otide.)

Uršika (pesta joč in zibajoč dete:)

Aja — tutaja — malček nagaja

Urška pa ziblje — da se vse giblje — —

Tretji prizor.

(Pred cerkvijo.)

Zalika (pride iz cerkve in potegne Katrico za krilce). Nù, Katrica, kaj novega?

Katrica (se ozrè). Oj, ti si Zalika! Kaj je novega? Saj veš, da jaz tam v našem zatišji ne izvem ničesar. Ti pa več veš, ker si tù v trgu.

Zalika. Da ne bodeš zamán govorila, povedati ti hočem, kaj je naredil naš Janezek včeraj v šoli?

Katrica. Nù, kaj? . . . Počakaj, počakaj, tam-le gre Reškova Polonica.

Zalika. Nù, saj res, naj še ta sliši. (Prime obe za roko.) Gospod katehet so razlagali vsegapičujbčnost božjo. Našega Janezka pa — saj veš, da ga imajo radi — vprašali so: kje je Bog? Moško se odreže: povsodi! — Ali tudi v vašej hiši? — Tudi. — V vašej drvarnici? — Tudi. — Pod vašim podstrešjem? — Tudi. — V vašej kuhinji? — Tudi. — V vašej kleti? — In Janezek odgovori: Nè! — Kako to, da bi ne bil v vašej kleti, ako je povsodi? In Janezek se odreže: Zato ga ni, ker kleti nimamo pri nas. (Smeh.)

Katrica. Oh, ta Janezek!

Polonica. Zalika, ti si vedno takó vesela; ali se bojiš kaj kozá?

Zalika. Saj se še ti kravice ne bojiš, ki si zmirom pri njej in jaz bi se bala kozé?

Polonica. Pa to so druge kozé! Kaj nisi slišala, da je brič klical ravnokar pred cerkvijo zaradi kozá, ki se po trgu širijo? In kaj še le, ako vama povem, da je Robčeva Milka kozáva in Gregova Uršika tudi. (Prestrašijo se.)

Katrica. Kje si to izvedela?

Polonica. Obe ste v bólnici.

Zalika. Nù, Milka je iz Ljubljane bežala pred kozami, a vender se jih ni ubranila.

Katrica. Pojdimo ju obiskat.

Zalika. Oj, v bólnico pa vže ne pridemo zdaj.

Polonica. Siroti! Bog vé, če bota ozdravili?

Katrica. Kačarjevo Poldiko so tudi danes po noči odpeljali v bólnico.

Polonica. Oh sirota! Vrnimo se v cerkev in molimo zá-nje.

Katrica. Pojdimo. (Otiđejo.)

Četrti prizor.

(Pred bólnico. Klopica zunaj pred bolnico. Milka, Uršika, Poldika in Zalika sedé v bolniškeji obleki, Polonica in Katrica stojiti.)

Zalika. Poglejte, deklice, taka je! Kaj ne, Polonica in Katrica, kdo bi si bil mislil zadnjič, da bodem tudi jaz ležala in „kozé“ pasla z Milko, Uršiko in Poldiko! Nù pa hvala Bogu, da smo ostale pri življenji! Koliko so jih kozé spravile na oni svet.

Polonica. Nič se ne bojte, jaz in Katrica sve vedno za vas molile in še molive.

Milka. Oh te pike na obrazu mi pa bodo vedno ostale.

Zalika. Meni tudi. Poldiki in Uršiki se pa vže skoraj nič ne poznajo.

Katrica. Nič ne dé, da ste le okrevale.

Zalika. Ti lahko rečeš, ki nisi izkusila, kaj se pravi „kozé“ pasti. Oh, to je huda in nagnjusna bolezen, kaj nè, Milčica moja?

Milka. Res da! Ako bi ne bilo take postrežbe, Bog ve, če bi bile danes še tukaj.

Zalika. Milka! Vidiš, tebe je Bog kaznoval zavljo tvoje ošabnosti. (Milki se solza utrne.) Pokazati je hotel Bog, da smo še zmirom pred njim vse jednake, kakor smo bile v šoli pred učiteljico in še bolj.

Uršika. To je vže božja volja takó.

Zalika. Meni je Bog tudi malo rožičke polomil, ker sem bila preveč jezična. Zato pa imavi obe na obrazu te pike, ki naju bodo vedno opominale na najino pregreho. Le poglej pa Uršiko in Poldiko! Še lepši sta zdaj kakor poprej. Prej sta bili tako rjave kože, a zdaj takó bele in lepe kakor vosek.

Poldika. Oh, Zalika, ti si še vedno stara Zalika!

Milka. Ali se še spominjate, deklice, kaj so gospod katehet večkrat ponovili? Ponižnost je najprva dekliska čednost. Zdaj še le to prav spoznam.

Vse. To je pa res!

Milka. Veseli nas, Katrica in Polonica, da nista pozabili svojih tovarišic tudi v hudej boleznin in zahvalim se vama v imenu vseh za to dobroto in prijaznost.

Zalika. Zdaj smo res vse jednake. Zato pa ponovimo staro šolsko prijateljstvo in podajmo si roke (stopijo v koló) ter sklenimo, da hočemo ostati na veke dobre tovarišice.

Vse. Na véke! Na véke! — — — (Pojó:)

— — — — —
Da srce zvesto kakor zdaj

Ostalo bode vekomaj!

(Zavésa pade.)

V—l—m—r.

Iz naše vasice.

(Piše Janko Barlè.)

XIII.

jej, to je bilo ugodno!

Kaj je bilo ugodno? Nù, življenje po leti v naši vasici. Vže zjutraj na vse zgodaj, predno se je zdanilo, oglasili so se vaški petelini in vzdramili ne samó čopaste jarčice (mlade kokoške) in lepo rumene piške, vzdramili so tudi vso vas. A kdo bi tudi spal, ko je bilo toliko dela! Prvi so odšli na polje kosci in skoraj je začela padati trava in pisane cvetice pod ostro kóso, oglasilo se je žvenketanje brusa, in pozneje, ko je bilo treba koso poravnati, tudi klepača, ki je pel cvetkam zadnjo pesen. Rezale so kakor bi šlo za stavo, in ko je pomolilo zlato solnčeece svojo zaspano glavico izza Kučarja, bilo je pokošeno vže pol travnika. Če le kdo, pozna kosec óni lepi prigovor, ki pravi: „Rana ura. zlata ura.“

Takój za kosci bili so vaški pastirji; odvezali so svoje čadke in liske, plavke in sivke, a pozabili niso tudi vitorogega jelena in jih pokajoč z biči gnali na pašo. Poznal sem vsakega po pokanji. Mežnarjev Tine in Kolaričev Janez sta pokala

bolj na hitro in tenko, a Šaškov Júrijče počasi in debelo, da se je slišalo, kakor bi kdo streljal. To so bili vaški pastirji, gnali so vže pred solncem na pašo. Hm, zdaj bi bila pač lepa prilika, da tudi sebe nekoliko pohvalim, ali tega ne storim, ker se legati ne smem. Jaz bi tudi rad gnal svojo lisko z vaškimi pastirji, ko bi šla postelj z mano. Nù, potem je hotel pa tudi želodček nekoliko založiti in predno sem se odpravil z lisko, bilo je vže precej pozno. Pokal nisem, ker bi šel skozi vas najraje takó, da me nihče ne vidi, saj je bilo vže to dosti, da je solnce tako zaničljivo gledalo v mene — zgodnjega pastirja.

Skoraj je oživila vsa vas. Tudi žene so hitele na polje okopavat in nabirat za pujske, o nad hišami se je kazal dim — zajutrek se je kuhal. Tu in tam prikazal se je na pragu tudi kak srajčnik, ki je zamižkaval kakor krt, ko se prikaže na svitlôbo, in zdehal — o jej prijetno je bilo v posteljci — potem pa stekel, kakor bi se zbal svitlih solnčnih žarkov, zopet nazaj v hišo, od koder se je slišal krik: „Mama jesti!“

Oj ti nadloga zaspana ti, komaj si izpregledal, pa vže hočeš jesti. Uboge matere!

Vaški trgovčič je odprl tudi svojo prodajalnico in razobesil óno nekoliko pisanih rut in drugega mešanega blaga. Čebelice so se vsule iz panja in se razkropile na vse strani, a sosedov tiger, ki ni vedel nič boljega napraviti, vlegel se je na solnce kakor je bil dolg in širok in mižal. Pujski so krulili, a imeli so zakaj, saj jim je vže dolgo krulilo v želodci tem nikdar sitim ščetinarjem, drugače bi ne pozdravili tako veselo dekle, katera jim je prinesla slastni zajutrek.

Tako je bilo ob košnji. Ali malo kasneje, ko se je polje zarumenelo in ko so pripeljali vaščani polne vozove zlatega klasja na svoj dom, takrat te je vzbudila iz spanja druga godba, ki je odmevala po vsej vasi:

Urno cepec iz pod rok

Pika poka, pika pok!

Mlatva je bila tu. V treh, štirih skednjih so udrihali krepki mlatiči po polnih snopih. Po šestdeset so jih položili drug poleg drugega — celo kopo — in potem hajdi, kdo bolje zna in more. Ni to lahko delo; znoj kaplje iz sto in sto luknjic tvojega telesa najedenkrat, praši se — pa vender so bili mlatiči vedno veseli. Kadar se ni glasil iz skednja „pikapok, pikapok!“ glasila se je pa vesela pesen, ali glasno vriskanje, saj, so jim spekli pa tudi pri vsakej hiši pogačo, masno gibanico in skuhali kisló zelje, ki je bilo jako ukusno, ker se je kuhala v njem masna krača! In kaj še le potem, ko je vzraslo na vrhu skednja zeleno drevesce, okrašeno z venci, trakovi in ruticami! S kom neki bi takrat mlatič menjal? To je bilo veselo gostovanje tisti njihov „likof.“

Nù, pa ne mislite, da so bili samó mlatiči veseli, tudi nam otročičem ni manjkalo dobre volje. Če je kateri od mlatičev dopustil kateremu izmej nas, da mahne nekolikokrat s cepecem, o jejmina! to je bilo vže odlikovanje, da-si se ni hotela ona gožka, za katero je bil cepič privezan na palico nič kaj spretno obračati, pa je cepič velikokrat pokazal svojo razposajeno naravo. Ali kaj vse to? Tudi mi otroci smo imeli svojo žetev in mlatev, da-si nismo vsejali niti božjega zrna. Kako to? Delali smo tako, kakor ona pobožna žena v svetem pismu — nù, ali

poznate njeno ime — — babica kralja Davida je bila. Paberkovali smo po struških prav takó, kot ona pobožna Ruta. Kravica je mirno pasla, a mi smo pobirali po požeteh njivi zaostale in odlomljene klaske in vsakikrat smo se vrnili vsak z velikim šopom klasja proti dómu. Mnogo nas je bilo otrok — — pa je bila žetev obila in vesela mlatev. Ko so se klaski dobro osušili, poméli smo vežo, preskrbeli si vsak pripravno palico in mlatev se je začela. To je, da naši cepci se niso glasili: „pikapok,“ nego le „côp! côp!“ — Vender kaj to, mi nismo bili nič ménj ponosni, kakor sosedovi mlatiči. Ko smo zruje ovejali — bilô ga je nekoliko velikih merie — evo nas k materi. Veselilo nas je, da smo vsaj nekaj mogli dati svojej dobrej materi, saj je bilo to menda prvič v našem življenju, da smo jej nekaj dali in jej takó vsaj nekoliko povrnili obile skrbi in britkosti. Nù, mati nas pa tudi ni pozabila; ko se je prihodnjîč pekel kruh, dobil je vsak nenavadno velik hlebček, kateri se je vsakemu zdel še zato posebno ukusen, keř je bil iz našega brešna.

Tako je bilo ves božji dan. Ko je zvon naznanil pôldne, katero so vže poprej nekateri čutili v želodeci, hiteli so nekateri domôv h kosilu, a drugim so nosili jed na polje. Dišalo je vsem, saj so delali od ranega jutra, a kdor pridno dela, njemu tudi jed diši. Oni pa, kateri ne dela, morda bi tudi rad jedel, ali on jesti ne zasluži, zapomnite si to, otroci ljubi. Kakor zjutraj iz vasi, takó so hiteli na večer vsi iz polja proti dómu. Pastirji, ženjice, kosci, kopači, ljudje in živali vse se je zbiralo zopet okolo domače hiše. Posedéli so nekaj časa pred hišo, dokler ni bila pripravljena večerja. Večerni zvon jih je povabil kakor zjutraj k molitvi in na delo — takó zdaj k molitvi in k počitku. In kmalu potem je bila še bolj mirna, naša vže tako mirna vasica. Tiha noč je zazibala trudne ude v sladkô spanje, katero ni vznemirjalo čukanje ponočnega čuka gori nad Kučarjem in nekolikokratno lajanje zvestega čuvarja, sosedovega tigra.

Blagor tihej vasici in vsem, ki prebivajo v njej!

Golski zvonovi.

Ro svetu širocem se cerkev ozira,
Na Golskej ravnini vrh hriba stoji;
Z zvonika ubrano iz trojnega tira
Prekrasno zvonjenje tjâ k nebu doni.

Pred zoro že vstanem, začujem zvonove,
Zamišljen pri oknu odprtem slonim;
Ob hladu poslušam doneče glasove
In željo gorečo si v srci budim:

O da bi zvonovi še dolgo mi peli!
Darujem tri krone prav rad na oltar,
Bi čute nebeške še dolgo mi gréli
Vedrili življenja mi sladkega dár! —

O naj, ko nesó me pod hladno gomilo,
Ko vzamem od bratov na zemlji slovô
Hladilo mi dušo bi to tolažilo,
Da Golski zvonovi tud' meni pojó.

L. M. — Golski.

poznate njeno ime — — babica kralja Davida je bila. Paberkovali smo po struških prav takó, kot ona pobožna Ruta. Kravica je mirno pasla, a mi smo pobirali po požeteh njivi zaostale in odlomljene klaske in vsakikrat smo se vrnili vsak z velikim šopom klasja proti dómu. Mnogo nas je bilo otrok — — pa je bila žetev obila in vesela mlatev. Ko so se klaski dobro osušili, poméli smo vežo, preskrbeli si vsak pripravno palico in mlatev se je začela. To je, da naši cepci se niso glasili: „pikapok,“ nego le „côp! côp!“ — Vender kaj to, mi nismo bili nič ménj ponosni, kakor sosedovi mlatiči. Ko smo zruje ovejali — bilô ga je nekoliko velikih merie — evo nas k materi. Veselilo nas je, da smo vsaj nekaj mogli dati svojej dobrej materi, saj je bilo to menda prvič v našem življenju, da smo jej nekaj dali in jej takó vsaj nekoliko povrnili obile skrbi in britkosti. Nù, mati nas pa tudi ni pozabila; ko se je prihodnjîč pekel kruh, dobil je vsak nenavadno velik hlebček, kateri se je vsakemu zdel še zato posebno ukusen, keř je bil iz našega brešna.

Tako je bilo ves božji dan. Ko je zvon naznanil pôldne, katero so vže poprej nekateri čutili v želodeci, hiteli so nekateri domôv h kosilu, a drugim so nosili jed na polje. Dišalo je vsem, saj so delali od ranega jutra, a kdor pridno dela, njemu tudi jed diši. Oni pa, kateri ne dela, morda bi tudi rad jedel, ali on jesti ne zasluži, zapomnite si to, otroci ljubi. Kakor zjutraj iz vasi, takó so hiteli na večer vsi iz polja proti dómu. Pastirji, ženjice, kosci, kopači, ljudje in živali vse se je zbiralo zopet okolo domače hiše. Posedéli so nekaj časa pred hišo, dokler ni bila pripravljena večerja. Večerni zvon jih je povabil kakor zjutraj k molitvi in na delo — takó zdaj k molitvi in k počitku. In kmalu potem je bila še bolj mirna, naša vže tako mirna vasica. Tiha noč je zazibala trudne ude v sladkô spanje, katero ni vznemirjalo čukanje ponočnega čuka gori nad Kučarjem in nekolikokratno lajanje zvestega čuvarja, sosedovega tigra.

Blagor tihej vasici in vsem, ki prebivajo v njej!

Golski zvonovi.

Ro svetu širocem se cerkev ozira,
Na Golskej ravnini vrh hriba stoji;
Z zvonika ubrano iz trojnega tira
Prekrasno zvonjenje tjâ k nebu doni.

Pred zoro že vstanem, začujem zvonove,
Zamišljen pri oknu odprtem slonim;
Ob hladu poslušam doneče glasove
In željo gorečo si v srci budim:

O da bi zvonovi še dolgo mi peli!
Darujem tri krone prav rad na oltar,
Bi čute nebeške še dolgo mi gréli
Vedrili življenja mi sladkega dár! —

O naj, ko nesó me pod hladno gomilo,
Ko vzamem od bratov na zemlji slovô
Hladilo mi dušo bi to tolažilo,
Da Golski zvonovi tud' meni pojó.

L. M. — Golski.

Slaba družba.

osaška je bila vdova. Sin Anton učil se je ključaničarstva pri svojem strijci. Dober sin je bil sin vdove Nosaške. Kako se je pa tudi zánj bala! Noč in dan je skrbela, da bi se mu kaj ne pripetilo. Vzgojila ga je tako krščansko, da je bil Anton res dika svojih sovrstnikov. Zdaj pa, odkar je šel Anton k strijcu, skrbela je zánj s podvojeno skrbjo. Zdaj ga je priporočala v molitvi Bogu, zdaj ga je priporočala strijcu, zdaj njegovej ženi, zdaj zopet mu še napovedala toliko lepih nauk, zdaj zopet je šivala njegovo obleko, zdaj zopet mu napravila novo. Res vsa je gorela in živela za svojega jedinca! Le zlato materino sree je tako dobro, tako stanovitno.

Anton je postal v treh letih pomočnik. In zopet nova materina skrb!

Anton je hotel na tuje, pogledat svet in poskusit srečo. Odpotoval je.

Od takrat nibilo dneva, da ne bi klečala Nosaška v cerkvi pred oltarjem, na dolžnosti je še cvetela na njegovih licih.

Svet je hudoben — dejala je dostikrat Nosaška Antonu — torej bodi previden!

Svet je hudoben — te besede so zvenele Antonu vedno po ušesih. Toda časoma pa so vender — le odzvenele.

Dobil je delo v velikem mestu. Ker je bil priden delavec in bistre glavice, zna se, da ga je mojster ljubil. In mati se je veselila Antonovih pisem, toda konec vsakega odgovora je pa vender le bil: Ne mudi se predolgo na tujem in vrni se!

Anton je imel vedno večje plačo in večje zaupanje pri mojstru. Kar dobi na ponudbo lepo službo strojevodje v bližnji tovarni. Nerad je šel od svojega mojstra. Vender ker je upal se še kaj naučiti, posebno v takej velikej tovarni pri strojih, ter se mu je obetala tako lepa bodočnost, poslovi se in ustopi v tovarno za strojevodjo. Kakega pol leta je moral seveda brezplačno služiti, dokler

katerem je kip Matere božje. Odslej je prenehala vsaka druga pomoč — le molitev še je bila, za katero je Anton prosil, odhajaje od doma. Bil je zdrav, izučen ključaničar, nekaj denarjev je imel prihranjenih in cvetica ne-

se ni nove službe do cela privadil in priučil. Ker pa si je denarjev prihranil, ni bil zaradi tega v nobenej zadregi. Vender nekaj drugega je tu pogrešal. Svojih dolžnostij do Boga ni mogel tako izpolnovati kakor poprej. Od začetka mu je bilo to silno hudo in vže je mislil povrniti se k prejšnjemu gospodarju. Bil pa je v taistej službi tudi neki mladenič, na katerega se je takòj iz začetka preveč navezal, vzlasti ker je potreboval še marsikaterega sveta in pouka v strojevodstvu. S tem sta sklenila kmalu tudi ožje prijateljstvo. In vender je bil ta njegov sotovariš njegova nesreča.

Anton je začel tudi sv. mašo opuščati ob nedeljah in s tem je bilo z njegovo vérnostjo pri kraji. Od matere je pač dobival pisma — a ta pisma niso več našla vzprejemnega srca. Anton je zahajal s svojim sodrugom v slabo družbo, ki ga je izpridila.

Neke nedelje večer je popival do drugega jutra. Šel je pa tudi tisti ponedeljek opravljat svojo službo. Ker pa je bil zaspan in vinjen, ponesrečil se je pri stroji — roko si je poškodoval.

Mesec dnij je moral ostati v bólnici. Toda zapustivši bólnico ni mogel več opravljati svoje službe. Roka mu je ostala pohabljena. —

In zopet je bil doma pri svojej materi. Ustopil je v službo k svojemu strijeu. Delal je pač, a ne tako lahko kakor poprej. Kadar je bilo deževno vreme, hudo mu je roka nagajala. Tudi zaslužka ni bilo takega. In zopet so mu živo stopali pred oči materini nauki in ravnal se je odslej stanovitno po njih — toda prejšnjega Antona ni bilo več in materinega velega obraza tudi ne. —

Zato, otroci! v mladosti se ravnajte po naukih svoje matere — pozneje utegne biti prepozno. B.

Lešniki.

vedel sem, ljubi otročiči moji, da ste v šoli pridni. Prepričan sem torej, da vsi dobro poznate lesko. E, kaj bi je ne? Kolikokrat ste vže tekali po senožetih za metulji, ki so vam uhajali skozi ne ravno visoko grmovje mej košatimi lipami. Čujte: óno nekoliko krivo grmičevje s širokopernim listjem in pa óne ravne šibice vmes, iz katerih so vam povezali evetno nedeljo butarico, zove se leščevje ali leska. Toda čemu bi vam to razkladal ter vas dolgočasil? Leska je znana celó Zmrzletovemu Matijčku, ki je najzanimkernejši učencec naše vaške šole. Domá je vže večkrat okušal — le níkar mu ne bodite nevoščljivi, saj niso bili lešniki — domá je okušal — kaj meníte, kaj? — Leskovo ólje!

A vam, ki níte hudobni, povem, kako najgotovejše in najhitrejše lahko najdete lešnikov. Pogosto sem namreč vže srečal nekatere izmej vas, ko ste zvedavo ogledovali leščevje in se čudili, kako da vender leska nikoli ne obrodi. Ej, lešniki so pač na vejah, ali iskati jih ne znate, prijateljčki moji ljubi! Tega ne umeje vsak. Jaz pa sem z óčetom samim nabiral lešnike in jih mnogo nabral, polne žepe, pa še v klobuku sem jih nosil domóv . . . Iz lastne izkušnje vas bodem torej učil, kako vam je lešnikov nabirati, le verujte mi.

Toda zastoj vas ne naučim te umetelnosti. Poslušati me morate najprej, kako sem prvič stikal za lešniki s sosedomiv Mihcem.

Takrat še nisem poznal leščevjā. A Mihec, ki je bil za dobro glavo višji od mene, imel je seštete vse lešnike po starih, krivih leskah . . . Dobro še pomnim: v sredo mej tednom je bil sv. Jarnej, v nedeljo popoldne sva se pa midva napolila v senožeti po lešnike. Dospela sva do prvega leskovega grmovja. Mihec pripogne precēj visoko vejo ter utrga nekaj lešnikov.

„Janko, poglej!“ reče mi kazaje siv, rjavo-rdeče nadahnjjen lešnik, „taki-le so najboljši, sajerci se jim pravi. Vidiš, luščina, ki ga obdaje, pade skoraj sama proč.“ Reksi, z lahka odluči listnati ovój ter vtakne lešnik v žep.

Jaz sem bil takrat še zelój majhen — na mizo nisem videl drugače, kakor tedāj, kadar sem se vzel na prste in se oprjel z roko miznega roba. Zamán sem torej stezal roke po visokih vejah: vedno so bile par pedij previsoko. Če sem poskočil, tudi nisem nič dosegel; k večjemu, da sem omuznil kaj perja. Pri tleh pa tudi nisem zapazil nobenega lešnika, da-si sem tako bistro gledal v grmovje, da so me kar oči bolele. Kako pa bi bil tudi kaj našel? Mihec je velel, naj hodim za njim; pred menoj pa je on vse sam potrgal. . . . Nē, čisto vseh nē, nekatere je vse jedno izgrešil. Vže žalosten, da nič ne dobodem, otipal sem vender dva, in kar je še več vredno, skupaj sta rastla.

„Dva najedenkrat!“ vzkliknil sem veselo ter ju pomolil Mihcu, da bi se prepričal.

„Kaj pomaga, ko sta oba piškava! Vidiš tiste črne lise in luknjico? Črviva sta. Dvojčki in trojčki (tako se imenujejo lešniki, kjer sta vzrasla dva ali trije na skupnem peclji) so kaj radi skaženi. Vrzi ju v travo, prav za nič nista.“

Takó mi je govoril izvedeni Mihec in me tudi takój preveril o svojej trditvi. Poiskal je dva kamena ter raztolkel moja lešnika. Res je bil pod lupino samó črn prah, a jedra nikjer . . . Zopet sem se otožen vrnil k grmovju . . .

Ni vredno, da bi vam pripovedoval, kako se mi je dalje godilo. Samó sedem dobrih lešnikov sem našel, čeprav sem stopical dve dobri uri za Mihecem, ki si je polnil žepe, da je bilo veselje. Naposled sem še jokal, ko sem spoznal razloček mej svojo in Mihčevo srečo. Kaj nē, otroci! žalosten nabiralec sem bil? . . .

Dovolj dolgo sem vas mučil s svojo neveselo dogodbo. Zato zvedite brž, kako treba vspešno iskati lešnikov.

„Janko, sémkaj stopi! Spodnje vejice privzdigni, lešniki rasto na dolnej strani. Vidiš: jeden, dva, tam zopet jeden, pa tukaj.“ — Tak je bil očetov nauk v nedeljo poslej.

Urno sem priskočil in hlastno potrgal lešnike. Pri drugej veji sem vže sam vedel, kaj mi je storiti. Hitel sem naprej, da sem celój očeta prehitel. Toda hitrost ni nikjer dobra. Preveč površno sem delal, in očetova bira za menoj ni bila slabjša, kakor moja.

Kadar bođete torej iskali lešnikov, le natančno preobračajte veje in nikar ne tekajte prehitro naprej.

Ali kaj potem, ko so nizke veje vse obrane? Obračaj, privzdiguje, pripogibaj, počni, kar hočeš, lešnika ne dobiš, če ga ni. Prijateljčki, ki ne morete do visokih vej, zdaj le poslušajte, da ne preslišite glavne skrivnosti. Vzemite s seboj palico, ki je na konci malo zakrivljena, ter z njo pripognite tudi visoko vejo. Potem jo držite z jedno roko, z drugo pa trgajte lešnike. Samó preveč ne smete veje kriviti, da se ne zlómi. Škoda bi je bilo, in drugo leto bi na njej več ne trgali lešnikov.

Tudi tega sem se naučil od očeta in vam povem, ker vam privoščim mnogo lešnikov. Prav nič vam ne bodem zavidal, če prav jih pobereite do čistega, da jih sam ne dobdem nič, da-si jih zeló čislam. Kadar bodo zreli, svetujem vam: kar po njih!

Kadar bodo zreli, dejal sem. Prej pa nikakor nè! Kakor je namreč nezrelo sadje škodljivo, tako tudi lešniki niso užitni, dokler ne dozore. Jederee je še jako majhno, nič večje kakor proseno ali k večjemu pšenično zrno. Okrog in okrog njega pa je mehka, bela tvárina — „sneg,“ iz katere se polagoma naredi trdo jedro. Konec meseca velikega srpana, po svetem Jarneji, pa so jedra trda, pokrita z rjavo kožico in tako velika, da se dotikajo lupinine stene. Takrat so sladka, kakeršna imate vi radi, in trgati sme lešnike vsakdo.

Kogar bi mikali nezreli lešniki, pomisli naj na bajko, katero so meni domá pripovedovali, in prav lahko bode pričakal dne sv. Jarneja, ko dozore.

Do-svojega godú (24. vel. srpana) hodi bajé sv. Jarnej po senožetih in čuva leske. Gorjé ónemu, katerega bi zasačil trgajočega nezrele lešnike. Nikdar bi se ne povrnil domóv. Na praznik Marijnega vnebovzetja pa je neki na vsakem drevesu kača, ki piči vsakega, ki bi nanje plezal. Se ve da, takrat so lešniki skoraj vže zreli in se tako ljubko smejió mimohodečim otrokom, da jih težko pusté na vejah. Ali bolje se je premagati in počakati deset dnij, saj takrát ni nobene nevarnosti več — lešniki so prosti.

Pri nas štejejo lešnike po kôpah. Tri položé namreč jeden tik drugega, a nánjé denejo še četrti lešnik — to je kôpa lešnikov. Posebno okusni so po zimi, toda treba jih je posušiti kakor orehe, da ne izplesnijo. Kdor jih bode mnogo nabral, priporoči naj se o božiči materi, da mu speče poseben hlebček, potresen z lešniki. Takó mu pojde v slast, da bi ga ne dal pokusiti niti meni, čeprav sem mu to nasvetoval. Nù, pa saj ne bodem nikógar nadlegoval, ker sem se vže sam večkrat gostil s tako slaščico.

Kmalu bodo tudi letos lešniki zreli in izvestno jih bodete mnogo potrgali. Želim vam dobre sreče in tako polnih lesk, da se bodo kar šibile. Samó nekaj vam naročam: domóv gredé hodite počasi! Vsi veseli bodete komaj čakali, da bi pokazali materi, koliko ste jih nabrali. Ta bode stekel, óni za njim, a tretji bode padel in lešnike stresel . . . Torej le počasi!

J. Štrukelj.

Kaj narava pripoveduje otrokom.

(Po Wiedemann-u posl. Anton Brezovnik.)

G r u d a.

(Dalje.)

Tako sva prišla, otrok moj ljubi, v najinem pogovóru do poljedelstva, kateremu temelj je prstena gruda. Jaz namreč dajem delo milijonom ljudem! Kakor daleč sega suha zemlja, giblje se brezštevila rok, da obdelujejo nas ter dobivajo iz našega krila, kakor iz rok predobrotljivega nebeškega očeta, blažoslov nebeški.

Pojdi v vzpomladi, po leti ali jeseni ven na polje! Ozri se proti vzhodu in zahodu, na desno in levo. Vže na polju jednega samega graščaka dela véasih po več sto ljudij. Ozri se po njívah in travnikih velikih vasij in naštel bodeš na tisoče ljudij, ki obdelujejo prsteno grudo. Popotuj po svetu! Prepotuj bližnje in daljne kraje in našel bodeš, da povsod ljudje orjó, kopljejo, sejejo in sadé. In ravno najubožnejšim, kateri nimajo pripomočkov, da bi si kako drugače služili kruh, dajem jaz delo in kruh. Če so le toliko krepki, da morejo motiko vihteti ali grablje rabiti, vže so dovolj učeni in spretni za mojo službo. In, otrok moj ljubi, ne zaničuj nikoli ónih, kateri njívo obdelujejo. Da-si hodijo bósi in se oblačijo v raševino ter imajo od solnca zagorelo lice, da-si ne govoré književnega jezika, kakor morda ti, in si tudi ne vedó raztolmačiti štirih letnih časov, da-si ne vedó iz zemljepisja ali zgodovine pray nič povedati, vendar so ti ljudje vsega spoštovanja vredni in zaslužijo, da z njimi lepó in uljudno ravnamo. Nikar ne misli, da je kmet kak navaden brezobčutljiv ali celó brezumen človek. In če se tudi kdo najde, da kmetu oponaša, da ni dosti omikan in se mu o mnogih mnogih učenih stvaréh niti ne sanja, moram se jaz, prstena gruda, potegniti zanj in vam povedati, da vsega tega sem kriva jaz, ker ga z delom tako oblagam, da ne utegne obiskovati visokih šol in gosposkih zabavišč. Jaz ga zadržujem, da se ne more družiti z ónimi, omiko razširjajočimi ljudmi! Jaz mu ne dopuščam obiskovati velika svetovna mesta ter obéudovati ondú nakupičenih umotvorov! Jaz mu ne pustim časa, da bi poseadal ter v knjige in časnike gledal!

Komaj začne solnce vzhajati — večkrat tudi vže poprej — kličem ga na delo in ko se zvečer od dela vrača domóv, truden je takó, da mu družega želeti ne morem, kakor sladkega počitka. Glejte, tako se je kmetič v službi za človeštvo odpovedal onej sreči, katero si išče olikanee v svojej oliki. Kaj bi začel največji učenjak, najslavnejši umetelnik, ako bi ne stal za vsakem kmet, ki mu podaja ljubi vsakdanji kruh?

Gorje ónemu, kateri prezira obdelovalca prstene grude, ali ga zaničljivo gleda! Nikar tega, raje vzemite klobuk z glave pred pridnim in poštenim kmetom!

Veseli me, otrok moj ljubi, da razumevaš, kako imeniten del sveta sem jaz. Dà, le dobro me poglej! Marsikatera pôtna kapljica je padla raz čelo pridnih poljedelcev na mene, odkar je ljubi Bog Adamu rekel: „V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, dokler se ne izpremeniš v prst, iz katere si bil vzet.“

In še več! Jaz sem v najtesnejšej zvezi tudi s svetovno zgodovino, v katerej stoji zapisana osoda narodov po Božjih sklepih.

Poglej nekoliko okoli sebe! Na tej livadi, na katerej zdaj stojiš, bila se je nekdanj krvava bitka in jaz sem pila kri, človeško kri! — Visok, lep mladenič, jedini sin, jedina sreča, jedino upanje svojih starišev, poln življenja ter navdušen za svojo domovino, padel je, od krogle zadet, na tem mestu. Položil je svojo ko-drasto glavo náme, zašepetal besede: „Zate, o domovina!“ ter umrl.

In zdaj, ljubi prijatelj moj, poglej me še jedenkrat prav pazljivo. Moram ti povedati še jedno:

Jaz sem prstena gruda; ti si človek. Ko je Stvarnik ustvaril luči na nebeškem oboku ter poklical travo in zelišča in rodovitno drevje iz zemlje, ko so se v vodi začele gibati razne živali in živalce, pod nebeškim obokom krožiti razne ptice ter

je zemlja rodila živino in laznino vsako na svoj način, rekel je naposled: „Naredimo človeka!“ In gospod Bog je napravil človeka iz prstene grude.

To, prijatelj moj ljubi, je snov, iz katere je narejena hiša, v kateri prebiva tvoja duša; ta lepa hiša, ta prekrasni tempelj svetega Duha, kakor pravi sveto pismo.

Dvoje se lahko učiš iz tega. Prvič: Občuduj vsemogočnost in modrost Stvarnikovo, kateri je iz prsti napravil tak nepopisno čudapoln in nerazumljiv umotvor! Drugič: Ne bodi ponosen, če je tvoje telo morda lepše, nego li óno tvojega bližnjega. Spomni se, da je iz prsti, kakor vsako drugo. — Skrbi lepó za svoje telo, a vender ne preveč. Glej, da pri oskrbovanji svojega umrjočega telesa, ne pozabiš svoje neumrjoče duše!

So ljudje, kateri porabijo ves svoj čas in vse svoje imetje v to, da bi svojemu telesu, ki je ustvarjeno iz prsti, služili in mu stregli z vsem, česar koli si poželi. Taki ljudje so malikovalci prstene grude!

Ali morda ne verojameš, da je človeško telo res iz prsti in da se bode zopet v prst izpremenilo?

Le poglej grobarja, kadar kak grob prekopava. Préd kakimi dvajsetimi leti je pokopal tu mrliča. Poglej, koliko je še ostalo od pokopanega človeka. Grobar koplje in koplje, pa izkoplje le prstene grude. Nobenega sledú ni več o kakem delu človeškega telesa! Vse se je izpremenilo v prst.

Poglej me dobro, otrok moj ljubi! Kdo vé, če nisem bila préd mnogo sto ali tisoč leti tudi jaz kak del človeškega telesa? To je velikanska izprememba.

Besede: „Človek, prah si bil in v prah se zopet povrneš!“ zelo so pomenljive. Te besede bi treba imeti vedno pred očmi in jih vedno premišljevati. Ne pozabi jih, otrok moj ljubi!

(Dalje prihodnjič.)

Dva brata.

V vasi Hrastovec sta živela dva brata. Vsak je imel svojo hišo in polje. Starejši brat je bil oženjen in je imel mnogo otrok, mlajši pa je živel še sam. Nekega leta sta imela žito na polji a vsako polje je bilo na drugem kraji vasi. Ko je žito dozorelo, razgovarjala sta se brata in rekla drug drugemu, da bode drugi dan žel. Po noči pa si misli mlajši brat: Moj brat je oženjen, ima mnogo otrok, mnogo skrbij in drugega dela dosti — jaz grem na njegovo polje, požanjam mu žito, kolikor največ morem, in mu ga znosim na kup, da bode on zjutraj imel menj dela! Kakor misli, tako tudi stori. Ob istem času pa vstane tudi njegov starejši brat, zbudi ženo in otroke ter jim reče: Moj brat je sam, nima nikogar, da bi mu delo opravil, pojdimó tedaj mi na njegovo njivo, da mu požanjamó žito, kolikor moremo, povežemo v snopove in znosimo na kup, da bode on zjutraj imel menj dela. — In šli so in storili takó. Ko pa drugega jutra prideta vsak na svoje polje in zapazita, da jima je nekdo dober kos žita pospravil, poklekmeta in se zahvalita Bogu, kateri je njiju dobro srce tako hitro poplašal.

V. K.

Listje in cvetje.

Umrli je začetkom pretečenega meseca v Gratweinu pri Gradeu vsled srčne kapi, prečastiti gospod

France Vrlič,

bivši župnik v Straneah na Štajarskem, vrl in odličen domoljub, ki je bil več let tudi našemu listu velik prijatelj in podpornik. Večni mir in pokoj njegovej blagej duši in hvaležen spomin mu bodi ohranen tudi v našem „Vrtci.“

Otročje narodne pesence.

(Zapísal po Belej Krajini Janko Barič.)

VII.

Solnce ide za goró,
Žena ide po vodó
Ob železni palici,
Palica se vúgne,
Žena na tla búbne.

(Grm.)

VIII.

Ihá, há há,
Gospod se peljá,
Gospa je domá,
Štrukeljčki, nudeljčki
Moje življenje,
Kranceeljčki, venčeečki
Moje veselje.

(Podzemelj.)

IX.

Ninaj, ninaj nanka,
Moja mamica so mi rekli,
Da mi bodo hlebček spekli,
Ninaj, ninaj nanka

(Podzemelj.)

X.)

Digu digu dajca
Janez peče zajca,
Zajec je zarezal
Janez domuh¹⁾ bežal.

(Gradee.)

Nové knjige in listi.

* Zabavna knjižnica za slovensko mladino. Ureduje in izdaje Anton Kosi, učitelj v Središči. II. zvezek. V Ptui, 1892. Zalaga izdajatelj, tiska W. Blanké. — Cena 15 kr.

Pred nami leži II. zvezek „Zabavne knjižnice za slovensko mladino,“ ki ima na 38 straneh dokaj mične tvarine za naše male ljudi. Bodi priporočen tudi od naše strani v obilo naročevanje.

* V Založbi Janeza Giontini-ja začeli so izhajati v slovenskem prevodu Frančiška Hoffmanna mladinski spisi. — Izšli so do zdaj štiri knjižice vsaka s štirimi jeklo-rezi. Naslov knjižicam je:

- 1) Bog pomaga. Povest. Spisal Fr. Hoffmann.
- 2) Peter Prosták. Povest. Spisal Fr. Hoffmann.
- 3) Kar Bog stori, vse prav stori. Povest. Spisal Fr. Hoffmann.
- 4) Kakó vzgaja usoda. Povest. Spisal Fr. Hoffmann.

Vse štiri knjižice so jako lične v leško umljivem in gladkem slovenskem prevodu ter jako primerne za našo slovensko mladino. Ker gosp. Giontini namerava izdati vse Hoffmannove spise, kolikor jih je primernih za mladino, v slovenskem prevodu na sveto, priporočamo prav živo, da bi se podpiralo to njegovo podjetje z obilim naročevanjem. Lično in trdo vezane knjižice ugajajo posebno za šolska darila in šolarske knjižnice.

Cena posamičnim zvezkom je po 40 kr., vsem štirim skupaj s poštnino vred 1 glđ. 70 kr.

Rešitev rebusa in zabavne naloge v 7. „Vrtčevem“ listu:

Rešitev rebusa:

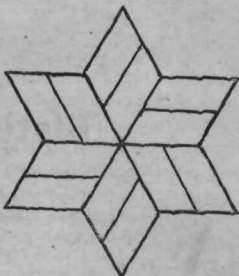
Obrni besedo na jeziku, predno jo izrečeš.

Prav so ga rešili: Gg. Ivan Kuret, naduč. v Šmarji pri Kopru; Jernej Pavlič, učitelj v Št.

¹⁾ Domuh = domóv.

Janžu na Peči (Štir.); M Rant, naduč. na Dobrovi; Jernej Pire in Jos. Kumar v Idriji; Matej Vurnik, organist v Mirnipeči; Ivan Zupanec, abiturijent na Mirni; Ivo Suhodolec v Ljubljani; Fr. Lavtižar, učit. priprav. v Ljubljani; Francec Peternel, mladenič v Novakih (Gor.). Otmar Meglič in Jakob Rabuza, dijaka v Celji; Erazem Gruden, Rajko Mlejnik in Ivan Poljanec, dijaki v Rudolfovem; Cene Marinko, učenec v Rudolfovem; Leon Mencinger, uč. v Krškem; Dragotin Koderman, v Frankolovem (Štir.); Alojzij Lah, Jan. Kok, Jan. Juhart, Jos. Vošnjak, Jak. Vodlak, Fr. Čmak, Jan. Slokan, Vil. Rössner, Ferd. Plaskan, Jan. Vratnik, Martin Jelovšek, Fr. Rojnik, Fr. Kos in Stanko Jarc, učenci v Braslovčah (Štir.). — Rozalija Vizjak, učit. soproga v Gor. Ponkvi (Štir.); Matilda Grilj, prodajalka na Savi; Ivana in Amalija Sket v Dramljah (Štir.); Marija in Leopoldina Rant na Dobrovi; Lina Farének, uč. na Polzeli (Štir.); Josipina Koderman v Frankolovem (Štir.); Milči Jarc, Marija Plaskan, Terezija Siter, Mar. Bolko, Mar. Muhovec, Liza Močnik, Helena Plaskan, Helena Leskošek, Mar. Sketa, Terezija Povše, Ana Hren, Terezija Bošnjak, Mar. Grah, Roza Klančnik, Matilda Rössner in Leopoldina Drobnič, učenke v Braslovčah (Štir.).

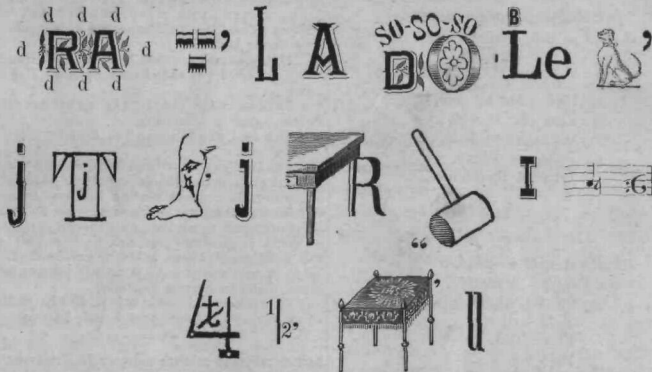
Rešitev zabavne naloge:

Prav so jo rešili: Gg. Jernej Pire in Jos. Kumar v Idriji; Francec Peternel, mladenič v Novakih (Gor.); Ivan Škerlj in Cene Marinko, učence v Rudolfovem; Dragotin Koderman v Frankolovem (Štir.); Leon Mencinger, učenec v Krškem. — Josipina Koderman v Frankolovem (Štir.).

Rebus.

(Priobčil F. Stegnar.)

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsakega meseca in stoji za vse leto 2 gid. 60 kr., za pol leta 1 gid. 30 kr. Napis: Upravništvo „Vrtečovo“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani.

Izdajatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.